

Inscripció gratuïta

Per a més informació
i per a confirmar assistència:
<https://blogs.iec.cat/sceh/>

Organització:

Institut
d'Estudis
Catalans

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS HISTÒRICS
Fílial de l'Institut d'Estudis Catalans

Amb la col·laboració de:

Generalitat de Catalunya
Departament
de Cultura

ÒMNIUM
LLENGUA CULTURA PAÍS

100
Joan Triadú

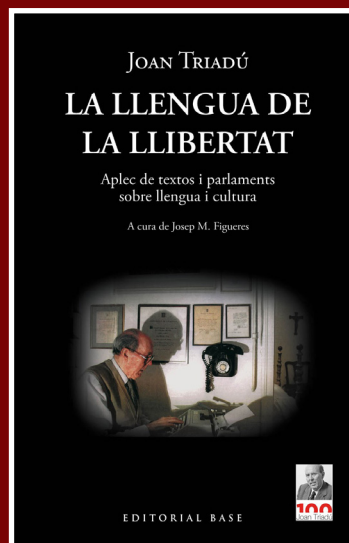

EDITORIAL BASE
www.editorialbase.com

SOCIETAT CATALANA D'ESTUDIS HISTÒRICS
Institut d'Estudis Catalans

Reconeixement a Joan Triadú i presentació de *La llengua de la llibertat*

Aplec dels seus escrits en defensa
de la llengua i la cultura catalanes

Barcelona, 17 de gener de 2022

Institut d'Estudis Catalans
(Carrer del Carme, 47, Barcelona)

La llengua de la llibertat

La llengua catalana durant el franquisme patí un embat molt dur: a més del mercat i la legislació —sempre adversos des de l'ocupació militar de la nació catalana a partir del 1714—, ara *manu militari* es prohibia tot ús públic i la llengua catalana es reservava només a la intimitat de la llar. De fet, fins i tot en aquest àmbit, al carrer, una conversa privada en català no era tolerada si el to era «massa» alt. Les bufetades eren una moneda d'ús exemplar com la violència verbal als infants a les escoles o les normes no escrites en tot ús públic: hom perseguia la supremacia lingüística. Per als més intransigents en la reivindicació de l'ús de la llengua, hi havia la tortura a comissaria, com ara l'emblemàtic cas del professor Jordi Carbonell. L'Estat perseguia la renúncia de la població catalana a usar la llengua secular. Joan Triadú, jove i mestre durant la Guerra Civil, s'hi rebel·là i, amb intel·ligència i constància, treballà en la construcció d'eines que fossin estructures per al futur, com ara la formació de docents en llengua catalana, l'ensenyament de la llengua a la població, la creació d'escoles catalanes, el suport a Òmnium Cultural en els seus elements afins (com la Delegació d'Ensenyament de Català) i una llarga relació d'iniciatives que porten a la desitjada normalització en què tot servia: des d'una campanya popular en homenatge a Pompeu Fabra fins a un festival poètic, des d'un premi literari de reconeixement als escriptors fins a les conferències sobre aspectes culturals. Joan Triadú anava on se'l requeria i, quan ningú no hi veia cap opció, ell s'hi dedicava de ple.

La labor de Triadú no abasta només la docència o l'activisme i la crítica literària, sinó que també inclou la formulació pública de denúncia d'aquells aspectes negligits pel poder polític. Els seus escrits posen el dit a la nafra en els trets d'actualitat més rellevants, com ara la televisió pública o els monopolis. El centenar d'articles que recull *La llengua de la llibertat* es van desgranar en unes tribunes constants: a les revistes *Forja* o *Ariel*, a les columnes setmanals del diari *Avui* o a les mensuals de *Serra d'Or*, així com en col·laboracions puntuals en altres publicacions, com *Escola Catalana*. Triadú va mantenir les publicacions en les dures dècades del franquisme i també durant la Transició, perquè el centralisme i les limitacions a la llengua catalana no foren només fruit d'una acció militar limitada a uns anys foscos, sinó que va ser consubstancial amb el poder centralista, però va tenir una excepció puntual: la del molt breu període republicà dels anys trenta. Així, d'una manera constant en el volum *La llengua de la llibertat* s'apleguen un centenar d'articles escrits pel pedagog que configuren la

visualització d'una labor fixada i constant, amb l'exigència que sempre reclamava, per a assolir la normalitat en l'ús públic del català.

Aquest acte d'homenatge, doncs, és un acte acadèmic sobre un aspecte del coneixement de la cultura catalana durant el franquisme, però també és un acte de reconeixement històric a una singular personalitat lligada a la identitat de Catalunya. A més, també és la presentació d'un llibre i una reflexió sobre la situació actual de la llengua catalana. Si el franquisme imposà una llengua per damunt de la que parlava la població, des de baix —és a dir, des de la voluntat popular— apareixien les demandes d'allò que Joan Triadú anomenava encertadament «la llengua de la llibertat».

PROGRAMA

- 18.00 h** *Joan Triadú, llengua i cultura al servei del país*
JAUME SOBREQUÉS, president de la Societat Catalana d'Estudis Històrics
- 18.10 h** *Joan Triadú, Òmnium Cultural i la llengua catalana*
MARCEL MAURI, vicepresident d'Òmnium Cultural
- 18.20 h** *El periodisme cultural de Joan Triadú*
JOSEP M. CASASÚS, catedràtic emèrit de la Universitat Pompeu Fabra
- 18.30 h** *Els articles de Joan Triadú sobre llengua i cultura*
JOSEP M. FIGUERES, professor honorari de la Universitat Autònoma de Barcelona
- 18.40 h** *El català, avui amb el rerefons de Joan Triadú*
FRANCESC XAVIER VILA, secretari de Política Lingüística del Departament de Cultura de la Generalitat de Catalunya
- 18.50 h** Lectura dels articles «Hablar como Franco», a càrrec de LLUÍS SOLER, i de «La llengua de la llibertat», a càrrec de JOAQUIM TRIADÚ i TERESA TRIADÚ
- 19.00 h** Cloenda